

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Esityksessä ehdotetaan, että elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaista osingonjakovähennystä sovellettaisiin nykyisen suuruisena vielä ensi vuodelta toimitettavassa verotuksessa. Osakeyhtiö ja osuuskunta saisivat tämän mukaisesti vähentää valtionverotuksessa verotettavasta tulostaan 60 prosenttia jakamansa osingon ja osuuspääoman koron määrästä. Ensi vuonna rekisteröitävään uuteen osakeyhtiöön tai osuuskuntaan niin myös ensi vuonna toteutettavaan maksulliseen osake- tai osuuspääoman korotukseen sovellet-

taisiin edelleenkin elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 61 §:n mukaista 100 prosentin määräistä osingonjakovähennystä. Lisäksi esitetään säästöpankit saatettavaksi saman verotuskohtelun alaisiksi kuin muutkin pankit vapauttamalla myös säästöpankit maksamasta tuloveroa käyttömajausosakkeiden tuottamasta osinkotulosta.

Lakiin ehdotetaan vielä lisättäväksi nimenomainen säännös maakaasun jakeluverkoston liittymisputkiston hankintamenon poistamisesta.

ESITYKSEN PERUSTELUT.

1. Säästö- ja osuuspankkien käyttömajausosakkeiden verotuskohtelun yhdenmukaistaminen.

Pankkien toiminnalle välttämättömiä käyttöomajausosakkeita ovat muun muassa puhelin-, lämpö- ja vesiyhteisöjen osakkeet sekä säästö- ja osuuspankeille erityisesti niiden keskusrahailaitoksina toimivien liikepankkien eli Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankin ja Osuuspankkien Keskuspankki Oy:n osakkeet. Viimeksi mainitut osakkeet ovat merkityksellisiä paitsi varsinaisen pankkitoiminnan harjoittamisen kannalta myös sen johdosta, että ne antavat säästö- ja osuuspankeille vuosittain huomattavan osinkotuoton. Niinpä säästöpankit saivat vuodelta 1978 sanotuista osakkeista osinkotuloa yhteensä 5,4 miljoonaa markkaa ja osuuspankit 8 miljoonaa markkaa. Elinkeinotulon

verottamisesta annetun lain mukaan säästöpankkeja verotetaan tästä osinkotulosta, mutta osuuspankkeja ei. Verolainsäädäntö asettaa siten säästöpankit osuuspankkeja huonompaan asemaan.

Se, että säästöpankkien käyttömajausosakkeista samaa tuotto on veronalaista, mutta osuuspankkien ei, johtuu elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:n 5 kohdan sisältämästä ketjuverotuskiellosta, joka myös pankkien kohdalla asettaa käyttömajausosakkeista saadun osinkotulon verovapauden edellytykseksi sen, että saaja on osakeyhtiö tai osuuskunta, kuten osuuspankki on. Kun säästöpankki ei oikeudelliselta muodoltaan ole osakeyhtiö tai osuuskunta, ei em. ketjuverotuskieltoa ja siitä seuraavaa verovapautta ole voitu säästöpankkiin soveltaa.

Säästö- ja osuuspankin kohdalla niiden käyttömajausosakkeiden tuoton erilaista verotus-

kohtelua ei nykyisellään voida perustella materiaalisilla verotusnäkökohdilla. Kun pankkilainsäädäntö kaikissa muissa suhteissa kohtelee mainittuja keskenään kilpailevia ja samanlaista pankkitoimintaa harjoittavia paikallispankkeja yhdenmukaisesti ja tasapuolisesti, tulisi myös verolainsäädäntö tässä suhteessa saattaa neutraaliksi. Tämän mukaisesti hallitus esittää EVL 6 §:n 5 kohtaa siten muutettavaksi, että säästöpankit lisättäisiin sanottuun lainkohtaan, jolloin niiden käyttöomaisuusosakkeista tai osuudesta saama osinko- tai korkotulo EVL 6 §:n 2 momentin mukaisesti olisi verovapaata.

2. Korotetun osingonjakovähennyksen soveltamisajan pidentäminen yhdellä vuodella.

EVL 18 §:n 4 kohdan mukaan on osakeyhtiöllä ja osuuskunnalla oikeus vähentää tulostaan valtionverotuksessa 40 prosenttia jakamastaan osingosta ja osuuspääoman korosta. Sanotun suuruinen osingonjakovähennys koskee myös säästö- ja osuuspankin maksamaa korkoa niiden omaksi pääomaksi katsottavalle lisärahasijoitukselle.

Osingonjakovähennys on väliaikaisesti nostettu 60 prosenttiin ja, mikäli kysymys on uudelle osake- tai osuuspääomalle taikka lisärahasijoitukselle jaetusta osingosta tai korosta, 100 prosenttiin. Kuudenkymmenen prosentin määräistä osingonjakovähennystä sovelletaan vuosina 1977—1980 päättyviltä tilikausilta jaettuun osinkoon ja korkoon sekä sadan prosentin määräistä osingonjakovähennystä viimeistään tämän vuoden loppuun mennessä rekisteröityyn uuteen osakeyhtiöön, osuuskuntaan tai säästö- tai osuuspankkiin niin myös ennen tämän vuoden loppua rekisteröityyn tai kertyneeseen maksulliseen osake- tai osuuspääoman korotukseen ja lisärahasijoitukseen. Sadan prosentin määräinen osingonjakovähennys myönnetään EVL 61 §:n mukaan rekisteröimis- tai kertymisvuodelta ja viideltä sitä seuraavalta vuodelta jaettuun osinkoon ja korkoon. Edellytyksenä on kuitenkin, ettei jaetun osingon tai koron vuotuinen määrä ylitä 20 prosenttia uuden pääoman määrästä.

Osingonjakovähennyksen korottamisella on pyritty helpottamaan osake- tai osuuspääoman saamista uusiin, toimintansa alkaviin yhteisöihin sekä yleensäkin edistämään yritysten oman pääoman ehdoin tapahtuvaa rahoitusta verotuk-

sellisesti edullisempaan velkarahoitukseen verrattuna.

Kysymystä, miten yhteisön ja sen osakkaan tai jäsenen tulon kaksinkertaista verotusta voitaisiin lieventää ja miten yhteisön omarahoitusmahdollisuus tulisi verotuksellisesti järjestää, on selvitetty yritysverotustoimikunnan hiljattain jättämässä mietinnössä laajemmaltikin. Kysymyksen ratkaisemiseksi tarvittavaa pysyvämpää lainsäädäntöä sanotun mietinnön pohjalta ei kuitenkaan ehditä saada valmiiksi niin pian, että ensi vuonna toimintansa aloittavat tai sitä laajentavat yhteisöt voisivat sanotun lainsäädännön pohjalta ryhtyä hankkimaan tarvittavaa omarahoitusta. Tämän johdosta hallitus esittää 60 prosentin määräisen osingonjakovähennyksen soveltamisen jatkamista vielä ensi vuonna päättyvältä tilikaudelta jaetun osingon ja koron osalta sekä EVL 61 §:n sadan prosentin osingonjakovähennyksen soveltamista vielä ensi vuoden aikana rekisteröityihin uusiin yhteisöihin sekä sanotun vuoden aikana rekisteröityyn tai kertyneeseen uuteen omaan pääomaan.

3. Maakaasuputkiston hankintamenon poistaminen.

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain kolmanteen lukuun sisältyvät käyttöomaisuuden poistosäännökset eivät sisällä nimenomaista mainintaa maakaasuputkistojen hankintamenon poistamisesta. Verotuskäytännössä on päämaakaasuputkistoon sovellettu 20 prosentin poistoa, kun taas maakaasua käyttävien yritysten rakentamaan liitännäisputkistoon sovellettava poistoprosentti on tapaus tapaukselta vaihdellut. Yleensä liitännäisputken hankintameno on sovellettu EVL:n kolmannessa luvussa nimeltä mainitsemattoman käyttöomaisuuden hankintamenon poistosäännöstä eli EVL 39 §:n säännöstä, mikä asettaa poistoprosentin riippuvaiseksi putkiston taloudellisesta käyttöajasta. Tämä riippuu useista eri tekijöistä vaihdellen tapauskohtaisesti ja muodostuen investoinnin alkuaikana näyttökysymykseksi, jossa verottaja voi päätyä aivan toiseen poistoprosenttiin kuin verovelvollinen.

Jotta maakaasua käyttämään ryhtyvät yritykset voisivat investointilaskelmissaan etukäteen tietää verotuksessa sovellettavan poistoprosentin suuruuden, tulisi lakiin ottaa asiasta nimen-

omainen säännös. Helpottaakseen maakaasua käyttämään ryhtyvien yritysten alkuinvestointeja hallitus esittää, että maakaasuputkistoinvestointeihin sovellettaisiin samaa poistoprosenttia kuin EVL 36 §:ssä tarkoitettuihin ympäristön- suojeluinvestointeihin eli 25 prosentin vuotuis- ta poistoa. Tämän mukaisesti ehdotetaan EVL

36 §:ään lisättäväksi maakaasuputkistot. Uutta laissa vahvistettua poistoprosenttia sovellettaisiin jo ensi vuodelta toimitettavassa verotuk- sessa.

Edellä lausutun perusteella annetaan Edus- kunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesä- kuuta 1968 annetun lain (360/68) 6 §:n 1 momentin 5 kohta, 18 §:n 4 kohta väliaikai- sesti, 36 § ja 61 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 momentin 5 kohta, 18 §:n 4 kohta ja 61 §:n 1 momentti muutettuina 3 päivänä marraskuuta 1978 annetulla lailla (821/78), näin kuulu- viksi:

6 §.

Veronalaista tuloa eivät ole:

5) kotimaisen osakeyhtiön, osuuskunnan tai säästöpankin kotimaiselta osakeyhtiöltä, osuus- kunnalta tai säästöpankilta saamat osingot sekä osuuspääoman ja lisärahasijoituksen korot jäljempänä säädettyin poikkeuksin.

18 §.

Vähennyskelpoisia ovat myös:

4) valtionverotuksessa 60 prosenttia osake- yhtiön jakamasta osingosta tai osuuskunnan ja- kamasta osuuspääoman korosta taikka säästö- pankin ja osuuspankin lisärahasijoitukselle maksamasta korosta, joista on vähennetty 6 §:n 5 kohdassa tarkoitetut verovapaat osingot ja korot.

36 §.

Väestönsuojan hankintameno, väestönsuojaa vastaava osa rakennuksen hankintamenosta sekä vesistön pilaantumisen ja ulkoilman saastumi- sen estämiseksi hankittujen rakennelmien, lait- teiden, koneiden ja muiden hyödykkeiden han- kintameno sekä maakaasun jakeluverkostoon liittyvälle aiheutuva maakaasuputkiston hankin- tameno, vähennetään enintään 25 prosentin vuotuisin poistoin.

61 §.

Poiketen siitä, mitä 18 §:n 4 kohdassa on säädetty, katsotaan 1. 1. 1969—31. 12. 1981 välisenä aikana rekisteriin ilmoitetun osakeyhtiön tai osuuskunnan osakkailta tai jäseniltä peritylle osake- tai osuuspääomalle tai sanot- tuna aikana rekisteriin ilmoitetun säästöpankin tai osuuspankin lisärahasijoitukselle taikka sanottuna aikana rekisteriin merkitylle tai ker- tyneelle maksulliselle osake- tai osuuspääoman korotukselle taikka lisärahasijoitukselle re- kisteröimis- tai maksuvuodelta ja viideltä sitä seuraavalta vuodelta jaettavaksi päätetyn osin- gon tai osuuspääoman taikka lisärahasijoiti- tuksen koron koko määrä valtionverotuksessa vähennyskelpoiseksi menoksi, ei kuitenkaan yhtenä verovuotena enempää kuin 20 prosent- tia osakkeista tai osuuksista osakeyhtiöön tai osuuskuntaan maksetulle osake- tai osuuspää- omalle tai säästöpankkiin tai osuuspankkiin maksetulle lisärahasijoitukselle. Mikäli uudelle osake- tai osuuspääomalle tai lisärahasi- joitukselle on päätetty jakaa suurempi osinko tai korko kuin muulle osake- tai osuuspääomal- le tahi lisärahasijoitukselle ja jaon voidaan olettaa tapahtuneen verotuksen välttämiseksi, vähennetään tämän momentin perusteella vain pienimmän osinko- tai korkoprosentin mukai- nen osinko tai korko.

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1981 päättyneeltä tilikaudelta jakamiin osinkoihin ja osuuspääoman korkoihin. Lain 18 §:n 4 kohtaa sovelletaan väliaikaisesti sekä sanotulta tilikaudelta maksamiin lisärahas-
tässä laissa säädetyssä muodossaan yhteisön tosijoituksen korkoihin.

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 1980.

Tasavallan Presidentti
URHO KEKKONEN

Ministeri *Pirkko Työläjärvi*

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 6 §:n 1 momentin 5 kohta, 18 §:n 4 kohta väliaikaisesti, 36 § ja 61 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 1 momentin 5 kohta, 18 §:n 4 kohta ja 61 §:n 1 momentti muutettuina 3 päivänä marraskuuta 1978 annetulla lailla (821/78), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki:

6 §.

Veronalaista tuloa eivät ole:

5) kotimaisen osakeyhtiön tai osuuskunnan kotimaiselta osakeyhtiöltä, osuuskunnalta tai säästöpankilta saamat osingot sekä osuuspääoman ja lisärahasijoituksen korot jäljempänä säädetyin poikkeuksin.

18 §.

Vähennyskelpoisia ovat myös:

4) valtionverotuksessa 40 prosenttia osakeyhtiön jakamasta osingosta tai osuuskunnan jakamasta osuuspääoman korosta taikka säästöpankin ja osuuspankin lisärahasijoitukselle maksamasta korosta, joista on vähennetty 6 §:n 5 kohdassa tarkoitetut verovapaat osingot ja korot.

36 §.

Väestönsuojan hankintameno, väestönsuojaa vastaava osa rakennuksen hankintamenosta sekä vesistön pilaantumisen ja ulkoilman saastumisen estämiseksi hankittujen rakennelmien, laitteiden, koneiden ja muiden hyödykkeiden hankintameno vähennetään enintään 25 prosentin vuotuisin poistoin.

61 §.

Poiketen siitä, mitä 18 §:n 4 kohdassa on säädetty, katsotaan 1.1.1969—31.12.1980 välisenä aikana rekisteriin ilmoitetun osakeyhtiön tai osuuskunnan osakkailta tai jäseniltä

Ehdotus:

6 §.

Veronalaista tuloa eivät ole:

5) kotimaisen osakeyhtiön, osuuskunnan *tai säästöpankin* kotimaiselta osakeyhtiöltä, osuuskunnalta tai säästöpankilta saamat osingot sekä osuuspääoman ja lisärahasijoituksen korot jäljempänä säädetyin poikkeuksin.

18 §.

Vähennyskelpoisia ovat myös:

4) valtionverotuksessa 60 prosenttia osakeyhtiön jakamasta osingosta tai osuuskunnan jakamasta osuuspääoman korosta taikka säästöpankin ja osuuspankin lisärahasijoitukselle maksamasta korosta, joista on vähennetty 6 §:n 5 kohdassa tarkoitetut verovapaat osingot ja korot

36 §.

Väestönsuojan hankintameno, väestönsuojaa vastaava osa rakennuksen hankintamenosta sekä vesistön pilaantumisen ja ulkoilman saastumisen estämiseksi hankittujen rakennelmien, laitteiden, koneiden ja muiden hyödykkeiden hankintameno *sekä maakaasun jakeluverkostoon liittyvälle aiheutuva maakaasuputkiston hankintameno* vähennetään enintään 25 prosentin vuotuisin poistoin.

61 §.

Poiketen siitä, mitä 18 §:n 4 kohdassa on säädetty, katsotaan 1.1.1969—31.12.1981 välisenä aikana rekisteriin ilmoitetun osakeyhtiön tai osuuskunnan osakkailta tai jäseniltä

Voimassa oleva laki:

peritylle osake- tai osuuspääomalle tai sanottuna aikana rekisteriin ilmoitetun säästöpankin tai osuuspankin lisärahasijoitukselle taikka sanottuna aikana rekisteriin merkitylle tai kertyneelle maksulliselle osake- tai osuuspääoman korotukselle taikka lisärahasijoitukselle rekisteröimis- tai maksuvuodelta ja viideltä sitä seuraavalta vuodelta jaettavaksi päätetyn osingon tai osuuspääoman taikka lisärahasijoituksen koron koko määrä valtionverotuksessa vähennyskelpoiseksi menoksi, ei kuitenkaan yhtenä verovuotena enempää kuin 20 prosenttia osakkeista tai osuuksista osakeyhtiöön tai osuuskuntaan maksetulle osake- tai osuuspääomalle tai säästöpankkiin tai osuuspankkiin maksetulle lisärahasijoitukselle. Mikäli uudelle osake- tai osuuspääomalle tai lisärahasijoitukselle on päätetty jakaa suurempi osinko tai korko kuin muulle osake- tai osuuspääomalle tahi lisärahasijoitukselle ja jaon voidaan olettaa tapahtuneen verotuksen välttämiseksi, vähennetään tämän momentin perusteella vain pienimmän osinko- tai korkoprosentin mukainen osinko tai korko.

Ehdotus:

peritylle osake- tai osuuspääomalle tai sanottuna aikana rekisteriin ilmoitetun säästöpankin tai osuuspankin lisärahasijoitukselle taikka sanottuna aikana rekisteriin merkitylle tai kertyneelle maksulliselle osake- tai osuuspääoman korotukselle taikka lisärahasijoitukselle rekisteröimis- tai maksuvuodelta ja viideltä sitä seuraavalta vuodelta jaettavaksi päätetyn osingon tai osuuspääoman taikka lisärahasijoituksen koron koko määrä valtionverotuksessa vähennyskelpoiseksi menoksi, ei kuitenkaan yhtenä verovuotena enempää kuin 20 prosenttia osakkeista tai osuuksista osakeyhtiöön tai osuuskuntaan maksetulle osake- tai osuuspääomalle tai säästöpankkiin tai osuuspankkiin maksetulle lisärahasijoitukselle. Mikäli uudelle osake- tai osuuspääomalle tai lisärahasijoitukselle on päätetty jakaa suurempi osinko tai korko kuin muulle osake- tai osuuspääomalle tahi lisärahasijoitukselle ja jaon voidaan olettaa tapahtuneen verotuksen välttämiseksi, vähennetään tämän momentin perusteella vain pienimmän osinko- tai korkoprosentin mukainen osinko tai korko.

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1981 toimitettavassa verotuksessa. Lain 18 §:n 4 kohtaa sovelletaan väliaikaisesti tässä laissa säädetyssä muodossaan yhteisön vuodelta 1981 päättyneeltä tilikaudelta jakamiin osinkoihin ja osuuspääoman korkoihin sekä sanotulta tilikaudelta maksamiin lisärahasijoituksen korkoihin.